

SULTAN III. MEHMET'İN DOĞUM (YILDIZ) HARİTASI

Leyla COŞAN*

ÖZET

Avrupa genelinde çok eski bir geleneğe sahip olan astrolojinin, 15. ve 16. yüzyılda değeri gün geçtikçe artmaktaydı. Astroloji bu dönemde öylesine önem kazanmaktadır ki, Papalar bile astrolojiye başvurmaktan geri kalmazlar. Bazı ülkelerde ise astrolojinin bilim dalı olarak parladığı ve ders olarak okutulduğu görülmekteydi. Bu dönemde Batılıların, Osmanlı savaşlarını konu olarak incelediği çok sayıda yıldız haritası bulunmaktadır. Söz konusu haritaların genelinde gezegenler veya bunlara ilişkin karmaşık hesaplamalar yer almaktadır. Batı dünyası bu haritalar sayesinde, bir yandan Osmanlıların yakın zamanda tehdit oluşturup oluşturmayacaklarını, diğer yandan ise geçmiş dönemlere ait askeri yenilgileri anlamaya çalışırlardı. Bu çalışmada, 1597 yılında Almanya'da yayınlanan, Sultan III. Mehmet'in doğum haritası (horoskop) incelenecektir. Söz konusu doğum haritası, herhangi bir Osmanlı hükümdarına ilişkin oluşturulmuş az sayıdaki örnekten biridir. Harita, düşmanın nasıl değerlendirilmesi veya onunla savaşırken nelere dikkat edilmesi gerektiği hakkında bilgiler içermektedir. Ayrıca bir yandan Osmanlı hükümdarının zaaflarını ortaya koyarak, dokunulmaz ve yenilmezlik özelliklerinin sorgulanmasına, diğer yandan korkunun devamına neden olabilecek açıklamalara yer verilmektedir. Bu çalışmada haritanın sunduğu bilgilerin yanı sıra bu tür açıklamaların nedenleri de incelenecek konular arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Astroloji, Avrupa, Almanya, Türklerle ilgili astrolojik haritalar, 16. yüzyıl, III. Mehmet, doğum haritası.

Hristiyanların astrolojiye dinî anlamlar yüklemeye çalışması öncelikle Hz. İsa'nın doğumu ve ölümü ile ilişkilendirilmekteydi. Hz. İsa'nın doğumunu haber veren ve Beytüllayim'e işaret eden yıldızın yanı sıra, ölümünde güneş tutulmasının gerçekleştiğinin söylenmesi veya Noel akşamının ışık ve yıldızlarla anılması, bu yöndeki inancı pekiştirmekteydi. Erken dönemde münecimliği savunan Hristiyanlar, buna dayanarak astrolojinin dindeki yerine işaret etmekteydiler. Elbette yıldızlar, Tanrı'ya karşı gelinmesini

---

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü. leylacosan@marmara.edu.tr

hatta insanların günah işlemesini teşvik etmemektedirler; onlar etki etmemekte, sadece işaret etmektedirler. Ancak Antik Çağ'dan bu yana yıldızların tehlike ya da iyiliklerin habercisi olduğu inancı, erken Hristiyanlık dönemi ve sonrasında da devam etmektedir. Böylece Hristiyanlığın ilk dönemlerinde astrolojiye karşı yürüttüğü savaş, görünüşte başarılı iken, esasen gizliden gizliye yaşamaya devam etmiştir.¹

15. ve 16. yüzyılda astrolojiye biçilen değer ise gün geçtikçe artmaktaydı. Papa II. Julius'un (1443-1513) Papalık tahtına oturacağı günü, Papa III. Paul'un (1468-1549) ise kardinaller meclisi için en uygun toplantı saatini astrologlarına hesaplattığı söylenmektedir.² Bu dönemde Avrupa'da astrolojiyle ilgili yazılar ve faaliyetler hızla artmış, Papa II. Julius (1443-1513) ve özellikle Papa X. Leo'nun (1475-1521) etkisiyle, bilimsel anlamda iyiden iyiyeye kabul görmüştür. Astrolojinin bu dönemde özellikle İtalya ve Fransa'daki bazı üniversitelerde (Padua, Bologna, Paris gibi) bilim dalı olarak parladığı ve ders olarak okutulduğu ortaya çıkmaktadır. Örneğin Papa X. Leo, Roma'da bulunan ve Papalığa bağlı olan Sapienza Üniversitesi'nde astroloji bölümünün kurulmasını sağlar.³

Astroloji özellikle Ortaçağ döneminde kilise tarafından çoğunlukla reddedilmesine rağmen, nasıl yayılabildiği? Rönesans döneminin öncülerinden olan İngiliz Roger Bacon (1214-1294) Hristiyanlığın ortaya çıkışını Jüpiter ve Merkür gezegenlerinin bir araya gelmesiyle açıklar ve bunun sonucunda mahkûm olur. İtalyan şair, doktor, astronom ve astrolog Cecco d'Ascoli, Hz. İsa'nın doğum gününden yola çıkarak yıldız haritasını çıkarır ve bu nedenle 1327 yılında Floransa'da yakılarak ölür. Doktor, filozof, matematikçi ve astrolog olan Pietro d'Abano (tahm.1250-1316), 1270-1290 yılları arasında Konstantinopol'de bulunur, Yunan ve Arap dillerini öğrenir ve İbn Rüşd'ün öğretileriyle tanışır. 1307-1307 yılları arasında Padua Üniversitesi'nde tıp, felsefe ve astroloji dersleri verir. O da Cecco d'Ascoli'ninkine benzer bir nedenle engizisyon mahkemesi tarafından yakı-

¹ Astroloji-Hristiyanlık ilişkisi için bkz. Ernst Zinner, *Sternglaube und Sternforschung*. München; Freiburg im Breisgau: Alber, 1953, s. 96-105.

² Franz Böll, Carl Betzold, Wilhelm Gundel, *Sternglaube und Sterndeutung. Die Geschichte und das Wesen der Astrologie*. Fünfte, durchgesehene Auflage mit einem bibliographischen Anhang von Hans Georg Gundel. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1966, s. 36.

³ *aynı eser*, s. 36.

larak öldürülmeye mahkûm edilir, ama karar uygulanmadan zindanda ölür. Peuckert'e göre ise Pietro d'Abano Papa tarafından kurtarılır. Hz. İsa'nın yıldız haritasını hazırlayan diğer isimler ise Kardinal Peter von Ailly (1350-1425), piskopos Gauricius ve 16. yüzyılda fizikçi olan Cardanus'dur.⁴ Teolog ve filozof olan İtalyan Thomas von Aquin (1225-1274) ya da İtalyan şair ve filozof Dante Alighieri (1265-1321) gibi isimler bile astroloji karşıtları arasında yer almalarına karşın yıldızların etkisini tamamıyla reddetmemişlerdir. Dünyaca ünlü şair İngiliz William Shakespeare'in (1564-1616) *Julius Cäsar* (Sezar) adlı dramında Cassius figürü Brütüs'e der ki: "Yıldızların suçu dolayısıyla değil, sevgili Brütüs, sadece kendi suçumuzdan dolayı güçsüzdür". 1638 yılında "La vida es sueno"⁵ adlı yapıtı ile müneccimliğin tragedyasını yazmış olan ünlü Katolik İspanyol şair Pedro Calderon de la Barca (1600-1681), düşmanca yıldızların her zaman iradeye etki ettiklerini ama iradeyi zorlamadıklarından bahseder. Buna rağmen yapıtında konuyla ilgili olarak yıldızların öfkesinin yenilmez olduğu sonucuna varır.

Ortaçağ'a ait dini resimler de bu konuda önemli ipuçları vermektedir. Satürn ve Venüs'ün bir araya gelmesi, Hz. Meryem'in taçlandırılmasına dayanılarak resmedilmiştir. Elinde başak olan bir resimde ise, onun burçta başağı temsil ettiği gösterilmektedir. Hümanizm de astrolojik düşünce biçimini güçlendiren bir akım olarak kabul edilmektedir. Astrologları ciddiye almadığını ifade eden İtalyan şair Francesco Petrarca'nın (1304-1374) bile bu muazzam etki karşısında çok dirençli olduğu söylenemez. Astrolojinin en büyük düşmanlarından İtalyan hümanist ve filozof Giovanni Pico dello Mirandola (1463-1494) astrolojiye karşı sürdürdüğü mücadelesini *Disputationes adversus astrologiam divinatricem* 12 kitap halinde yayınlar ve durmaksızın devam eden mücadelesi ile konuya dikkat çeker. Ancak astrologların onun ölümüne ilişkin kehanetleri, yılı hatta saatine varıncaya kadar doğru çıkınca erken ölümü ile birlikte etkisi de azalır.

Luther astrolojik yorumlara pek itibar göstermese ve bilim dalı olarak kabul etmese de, tehlikeli birçok gezegenin balık burcunda bir araya gelmesini "Tanrı'nın uyarı işareti" olarak yorumlamakta, bu da konuya çok uzak kalmadığını göstermektedir. O astrolojiye karşı olduğunu ve bu tür yorum-

⁴ Peuckert çalışmasında Peter von Ailly'nın yıldız haritasına yer vermekte ve kilisenin tutumuna yönelik açıklamalar yapmaktadır (Will-Erich Peuckert, *Astrologie* (Geschichte der Geheimwissenschaften Bd. 1). Stuttgart, Kohlhammer, 1960, s. 143-145).

⁵ Türkçe, "Düşte yaşamak"; Almanca, "Das Leben im Traum".

ların Tanrı'nın işine karışmak olduğunu dile getirirse de astrolojinin hızla etkin hale gelmesini engelleyemez. Luther'in bu söylemleri astrolojinin, teolojiyle ters düşmeyecek şekilde yeniden yorumlanmasına neden olur. Bu bakış açısına göre Tanrı yıldızlardan faydalanarak insanları uyarır, günahlarını hatırlatır ve tövbeye çağırır. Bu yüzyılda astrolojiye duyulan merak Protestanlarda olduğu kadar Katoliklerde de kendini göstermektedir.⁶ Astrolojinin ve kehanetlerin bu denli yaygın hale gelmesinin en önemli sebeplerinden birisi de Luther'in 16.yüzyılın sonunda mahşer günün geleceği ya da çok yakında olduğu ile ilgili söylemleridir. Bu yüzyılın sonlarına doğru "ay ve güneş tutulmalarının, kuyruklu yıldızlarını, Türk tehdidi, veba ve açlığın artması" konulu astrolojik yazılarının da hızla çoğalmasına neden olmuştur.⁷

Ortaçağ'ın sonlarında önemli matematikçi, astronom ve yayıncısı olan Alman Regiomontan (1436-1476),⁸ Avrupa'nın en önemli astronomları arasında yer alan Alman Nicolaus Kopernikus (1473-1543), Danimarkalı astronom Tycho Brahe (1546-1601) bilim dünyasında keşifleri ile çığır açan İtalyan matematikçi, fizikçi ve astronom Galileo Galilei (1564-1642) ve Alman teolog, matematikçi, astronom ve astrolog Friedrich Johannes Kepler (1571-1630) gibi isimler de astrolojiye farklı yönlerden etki etmiş, bilim tarihinin önemli kişileri arasında yer almaktadırlar. Örneğin Kepler'in astrolojiye bakışı, sanıldığı kadar açık değildir. O astrolojiyi, astronominin deli (tuhaf) kızı olarak değerlendirirse de, yıldızların dünya üzerindeki varlıklara etkisini inkâr etmez.⁹ Münecimliği pratikte uygulamasının esas

⁶ Dietrich Kurze, "Astrologie und Prophetie im spätmittelalterlichen Geschichtsdenken", Anita Mächler, Eberhard Grünert, Helmut Kraemer, Klaus Seidel-Rudolf, *Historische Studien zu Politik, Verfassung und Gesellschaft. Festschrift für Richard Dietrich zum 65. Geburtstag*. Frankfurt/M. und München, Peter Lang, 1976, s. 165; Böll; Betzold; Gundel, s. 41.

⁷ Heribert Smolinsky, *Deutungen der Zeit im Streit der Konfessionen: Kontroverstheologie, Apokalyptik und Astrologie im 16. Jahrhundert*. Vorgetragen am 21. Juli 2000, Heidelberg, Universitätsverlag C. Winter, 2000, s. 11.

⁸ Camillus Johann(es) Müller aus Königsberg, kısaca Hans Müller olarak da geçmektedir. Adının Latinceleştirilmiş hali Johannes Molitor(is)'dir. Sonrasında ise Regiomontanus (*Königsberger*) adını kullanmıştır.

⁹ Savaş gibi kriz dönemlerinde astroloji taraftarları ve karşıtlarında büyük artışın olduğu göz önünde bulundurulursa, astrolojik kehanetlerin belirli ölçüde ticari manipulasyon aracı olduğu ve belirli kesimlerin bunlardan maddi kâr sağladığı dikkate alınmalıdır. Johannes Kepler de böyle bir dönemde astrolojiyi tekrar değerlendirmiş, ve bilimsel

sebebi ise maddi sıkıntılar olduğu tahmin edilmektedir.¹⁰ Ancak Kepler de nihayetinde astrolojiden dönerek kendisini tamamıyla astronomiye adanmıştır. Galile'nin dürbünü astronomiye kazandırmasıyla elde edilen yeni bulgular, eskilere duyulan güveni sarsılmıştır. Birkaç örnekle açıklamak gerekirse, gökyüzü araştırmalarının sonucunda elde edilen yenilikler şöyledir: Başta Sümerlilerde ve Asurlularda yedi yıldız (Siebengestirn) olarak adlandırılan, mitolojiye konu olan ve gözle görülebilen yıldız takımında, yeni keşifler sonucunda yedi değil de muazzam sayıda yıldızın bulunması ya da yedi gezegene ek olarak Uranüs, Neptün ve sayıları yaklaşık 40.000 kadar olan asteroitlerin (gök cisimleri, küçük gezegenler) tespit edilmesi, astrolojinin inandırıcılığını, itibarını ve geleceğini tehlikeye sokar. Bir de Giordano Bruno (1548-1600) dünyanın sonsuzluğu öğretisini ortaya atınca evrenin sınırları da ortadan kalkmış olur.

Doğum Yıldız Haritaları (Horoskop)

Yıldız yorumlarının arasında doğum horoskopların (yıldız haritalarının) oluşturulması ve değerlendirilmesi önemli metotlar arasında yer almaktadır. Oldukça kapsamlı hesaplamalarla doğum yeri, saati gibi bilgiler doğrultusunda insanların karakteristik özellikleri, güç, zenginlik, felaketler, savaşlar, hastalıkların insan hayatındaki yeri ve önemi ortaya konmaya çalışılmaktadır. Horoskoplar, tarih içerisinde çok sayıda hükümdar ve sanatçı, hatta Hz. İsa için bile oluşturulmuştur. Kaldelilerdeki uygulama konuya eski çağlardan bu yana gösterilen öneme işaret etmektedir. Buna göre, doğum saatinde yıldızların pozisyonunu tam olarak tespit edebilmek

---

olarak kanıtlanabilecek gökyüzü olaylarını ve etkilerini incelemiştir. Kepler 1610 yılında yayınlanan *Warnung an die Gegner der Astrologie* (Astroloji Karşısı Olanlara Uyarı) adlı çalışmasında "modern" fizik kurallarını esas alan astrolojiyi savunmaktadır. Bunu yeni (bilimsel bulgularla) ve eski (astrolojiye dair geleneksel bakış) arasında bir köprü kurmaya çalışarak yapmaktadır. Geleneksel astrolojiyi temelde benimsemeyen Kepler, bu nedenle astrolojinin bilinmeyenleri önceden ortaya koyabileceği, kehanetleri ve doğum haritalarının insanların hayatını yönlendirebileceğini görüşünü reddeder. Ancak gezegenlerin aynı konuda teşvik edici olabileceklerini ileri sürmektedir. Sonuç olarak Kepler, doğa olaylarını etkileyen gökyüzündeki hareketliliklerin, temel fizik kurallarıyla açıklanmasını gerektiğini savunur (Johannes Kepler, *Warnung an die Gegner der Astrologie. Tertius Interueniens. Mit Einführung, Erläuterungen und Glossar* hrsg. von Fritz Krafft, München, Kindler, 1971).

¹⁰ Boll; Betzold; Gundel, s. 42.

için, bir astrologun doğum yapan kadının yanında bulunduğu, bir diğer astroloğun ise dışarıda haber beklediği söylenmektedir.¹¹ Doğum haberi gelir gelmez yıldızların konumu tespit edilir, zengin ya da soylu ailenin çocuğunun geleceği yorumlanmaya başlanır.¹² Bir söylentiye göre XIV. Ludwig'in doğumu sırasında Morin adlı astrolog bu amaçla odada saklı tutulur.¹³ Alman Edebiyatının en önemli isimlerinden olan Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) için hazırlanan yıldız haritası ise günümüzde en fazla bilinenler arasında yer almaktadır.

Batıların, Osmanlı savaşlarını konu olarak incelediği çok sayıda yıldız haritası bulunmaktadır. Söz konusu haritaların genelinde gezegenler veya bunlara ilişkin karmaşık hesaplamalar yer almaktadır. Batı dünyası bu haritalar sayesinde bir yandan Osmanlıların yakın zamanda tehdit oluşturup oluşturmayacaklarını, diğer yandan ise geçmiş dönemlere ait askeri yenilgileri anlamaya çalışırlardı.

Sultan III. Mehmet'in doğum (yıldız) haritası, herhangi bir Osmanlı hükümdarına ilişkin oluşturulmuş az sayıdaki örneklerden biri¹⁴ olması dolayısıyla, büyük bir önem taşımaktadır. Diğer haritalarda genel itibariyle yapılan ya da yapılması muhtemel bir savaşın genel durumuna ilişkin incelemeler yapılmış, kapsamlı hesaplamalar ve şekillerle yıldızlarını konumu resmedilmiş ve bazen de Türk hükümdarlarına yer verilmiş. Ancak bunlar genel itibariyle yıldız haritası görünümünde resmedilmiş ve kişiye özel horoskop niteliği taşımamaktadırlar. İncelenecek metnin önemi ise bu ayrıcalığından kaynaklanmaktadır. Çünkü söz konusu olan, yıldız haritaları arasında en fazla ilgi gören ve bu nedenle de en yaygın olan, doğum horoskopu olarak da adlandırılan doğum (yıldız) haritasıdır.

---

¹¹ Resim 1.

¹² Heinz Artur Strauss, *Der astrologische Gedanke in der deutschen Vergangenheit: mit 93 Abbildungen aus der deutschen Vergangenheit aus der altdeutschen Buchillustration*, München, Berlin, Oldenbourg, 1926, s. 57; Boll; Betzold; Gundel, s. 62.

¹³ Boll; Betzold; Gundel, s. 62.

¹⁴ Özlem Kumrular, *İslam Korkusu* adlı çalışmasında (İstanbul 2012, s. 124), Cardano adlı meşhur bir astroloğun Kanuni'nin doğum haritası üzerinde çalıştığını belirtir ve Cardano'nun yorumlarına geniş yer verir.

Sultan III. Mehmet'in doğum horoskopu (1597)

1597 yılında yayınlanan bu yıldız haritası, Almanya'da artan endişenin boyutlarını ortaya koymaktadır. Düşmanın 16. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Avrupalılar tarafından engellenemeyen ve gün geçtikçe daha da yaklaşan bir tehdit olarak algılanması, Almanları da endişelendirmekte ve bu da onların yazınsal ürünlerine yansımaktadır. Bunların arasında o dönemin en önemli iletişim aracı olan, toplumu "düşman" ve onun yaptıkları veya yapacakları hakkında bilgilendiren gazeteler de Türklere ilişkin astrolojik yorumlara yer vermektedir. Bu, incelenecek örnekten de anlaşıldığı üzere o dönemde yayınlanan çok sayıda farklı metin türleri için de geçerliydi. Osmanlı hükümdarlarına ilişkin doğum yıldız haritalarına ise öncesinde belirtildiği üzere rastlanılmamıştır. Bu nedenle III. Mehmet için hazırlanan yıldız haritası, astrolojik yorumlar kapsamında düşmanın nasıl değerlendirildiği hakkında ilginç bilgiler sunmaktadır.

1595 ile 1603 yılları arasında hüküm süren Sultan III. Mehmet 26 Mayıs 1566 yılında Manisa'da doğmuş, 22 Aralık 1603 tarihinde ölmüştür. III. Mehmet oldukça kısa süre saltanat sürmesine rağmen, 19 kardeşini öldürten son Osmanlı olarak Batı Dünyasında üne kavuşmuştur. Aynı zamanda I. Sultan Süleyman'dan sonra ordusunun başında savaşa giden ilk hükümdar olarak da anılmıştır. Avusturyalılar ile sürdürdüğü savaşlar nedeniyle Avrupa ve özellikle Almanya'da korkuya neden olmuştur. 1593-1606 yılları arasında süren ve 3. Avusturya-Türk savaşı olarak adlandırılan bu savaşlarda Osmanlılar Avusturya'ya karşı, Raab (1594), Eğri (1596) ve Kanije (1600) kalelerini fethederek, yeni galibiyetler elde etmiştir.

16 sayfadan oluşan¹⁵ ve *Genesis Natalitia, oder Nativitet deß jetzigen Türkischen Keisers Mahomet/ auff sein Geburtstag*.¹⁶ (Doğum tarihi, ya da şimdiki Türk Kayzeri Mehmet'in doğum gününde yıldızların konumu) adlı söz konusu kitapta Sultan III. Mehmet'in doğum tarihine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Buna göre Sultan 17 Ağustos sabah 04:57'de 1564 yılında İstanbul'da¹⁷ güneş doğmadan dünyaya gelmiştir. Yorumların ve tahminlerin doğru çıkabilmesi için kimi zaman doğum tarihi ve saati gibi bilgilerle

¹⁵ Sayfalar numaralandırılmıştır.

¹⁶ Resim 1.

¹⁷ Metinde Konstantinopol olarak geçmektedir.

oynanması ise o dönemde sıkça görülmektedir. İncelenecek olan yıldız haritasında da doğuma tarihine ilişkin bilgiler değiştirilerek, oluşturulmak istenen harita meydana getirilmiştir. Yazar bundan sonra doğum saatinde gezegenlerin bulunduğu konuma, derecelere, burç ve evlere işaret eder¹⁸ ve bunları kısaca anlatır. Buna göre III. Mehmet'in doğum anında gezegenlerin durumu çok iyi durumdadır; bu ise hükümdarlığa, daimi olmayan güç ve şansa, zenginliğe ve kaleler başta olmak üzere vereceği zararlara işaret eder.

Yazar bundan sonra gezegenlerin durumuna dayanarak kişiliği hakkında genel yorum yapmak yerine Sultanın savaş esnasında nasıl davranacağını ve yaşamı boyunca onu ne gibi talih ve talihsizliklerin beklediğini astrolojik verilerle ortaya koymaya ve yorumlamaya çalışacağını belirtir. Yazar böylelikle sözde astrolojik verilere dayanarak, kendince birtakım savaş taktikleri vermeyi hedeflemektedir.

Sultanın gezegeninin Venüs olduğu, ancak Venüs'ün şanslı bir konumda bulunmamasından dolayı, yanına yardımcı gezegen tayin edilmesi gerektiği dile getirilir. Yazara göre bunun için Satürn, Merkür ve Jüpiter gibi gezegenler düşünülebilir. Hepsi de birinci evde bulunan gezegenler ise Sultan Mehmet'in davranışlarını belirleyecek olan gezegenlerdir. Sultanın olağanüstü saldırılarda bulunacağı vurgulanır ve Merkür'ün etkisinden dolayı her zaman hilelere ve kurnazlıklara başvurarak çıkar elde etmeye çalışılacağı söylenir. Fesatlık ve hile ile çoğunlukla istediklerini elde edeceği belirtilir. Güneş, diğer kardeşlerinin yerine, ona hükümdarlığı vermiş olsa da, hükümdar olmasını istemeyen Satürn'ün etkisiyle çok başarılı olmayacaktır. Onun hükümdar olmasını tercih eden ise Venüs gezegenidir. Bu ise onun entrikayla başa geçmesinden anlaşılmaktadır.¹⁹ Bu söylemlerden de anlaşıldığı üzere aslında belirli bir mesafeden bakılan ve çekinilen bir Osmanlı hükümdarının, esasında son derece basit yöntemlere başvurduğu, entrikacı olduğu ve çeşitli kurnazlıklarla gücü elinde tuttuğu anlatılmaya çalışılmaktadır. Böylelikle dokunulmaz bir hükümdar portresi

¹⁸ III. Mehmet'in doğum saatinde, krallığın simgesi olan ve 9. derecede bulunan aslan, 10. derecede Merkür, 22. derecede de Jüpiter yaşam evinde yer almaktadır. Gezegenlerin durumunun çok iyi olduğu belirtilir ve bu nedenle iyi şeylerin ve şansın bol olduğu söylenilir.

¹⁹ Metinde kadın gibi hilelere başvurmak anlamına gelen ve esasında güçsüzlüğe bağlı entrikaları kast eden "Weiberlist" sözcüğü geçmektedir.

yerine, zaafı ve kurnazlıklarıyla güç sahibi olan ve bu şekilde ayakta kalmayı başaran bir insan resmi çizilir ve Türklerin yenilmez olduğu düşüncesi ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.

Savaşlarda büyük başarıları imza atamayacağını vurgulayan yazar, bunu Satürn'ün onun yanında yer almamasıyla açıklamaktadır. Yazar aynı zamanda çok sayıda hastalığın ve epideminin ona mani olacağı ve halkını yiyip bitireceğinin ümit edilebileceğini dile getirir. Özellikle 16. yüzyılda hastalık ve salgınlar genel itibarıyla Tanrı'nın kullarını cezalandırmak ve yola getirmek için kullandığı araçlardan biri olarak kabul edilmekteydi. Hastalıkların Türklerde görülmesi ise, Tanrı'nın Hristiyanlara bu şekilde yardımcı olduğu sonucunu ortaya çıkmaktadır. Ancak Mars gezegeni, Sultanın kaleleri elde etme konusunda çok başarılı olacağına işaret ettiğinden, yazar uyarılarda bulunma ihtiyacı duyar ve kendi kalelerinin iyi korunması gerektiğini vurgular. Ona göre düşman hile ve hıza başvuracağından, ona karşı koymanın en iyi yolu tabyalara önem vermek olacaktır. Yazar çalışmasının bu ilk kısmını düşmanı küçümsemek gerektiğini, çünkü onun birçok yola başvuracağı ve bunun için unvan sahibi kurnaz insanlardan faydalanacağı uyarısıyla bitirir. Çeşitli hastalıklar hükümdarın rahatsızlanmasına sebep olsa dahi bu, onun yine de Batı dünyası için büyük bir tehdit teşkil etmeyeceği anlamına gelmemektedir.

Haritanın 1597 yılında yayınlandığı göz önünde bulundurulursa, yazarın neden özellikle kale ve tabyalara dikkat çekmek istediği anlaşılmaktadır. Sonuç itibarıyla Raab (1594) ve Eğri (1596) kalelerinin kısa bir süre önce fethedilmesi, Batılar açısından sarsıcı neticeler olarak kabul edilmekte ve yazar da bu tür galibiyetlerin devam edebileceği endişesini taşımakta ki bu konuya dikkat çekmek istemektedir. Bu ise özellikle de Avusturya ve Almanya'da artan endişenin boyutlarını ortaya koymaktadır.

Yazar çalışmasının ikinci kısmına başlamadan önce bazı açıklamalarda bulunur. Hedeflenen Sultanın doğumu esnasında yıldızların durumuna dayanarak onun savaşlarını, saldırılarını ve dolayısıyla neyle karşı karşıya kalacağını ortaya koymakta ve yorumlamaktadır.²⁰ Ancak bunun yapılabilmesi için ondan önce savaşan diğer hükümdarların durumu da incelenmelidir. Buna göre, şimdi hükümdar olan Türk Kayzerinin Hristiyanlığa, İsa'ya ve ona inananlara karşı duyduğu şeytani nefret, Hristiyanlığı ve Al-

²⁰ Resim 2, 3 ve 4.

manya'yı tümüyle yok etmeyi ve boyunduruğu altına almayı hedefleyen babası Sultan Murat'dan daha az değildir. Zulmün kökeni olarak ise Kanuni Sultan Süleyman'ı görür. Sultan III. Mehmet'in ne zaman zalim ve insanlıktan uzak olan babasının yerine geçtiğini azimle araştırdığını iddia eden yazar, devamında bunu örneklerle anlatır.

Yazar yıldız haritalarında, Ekim 1558 ve Temmuz 1552 gibi, iki farklı tarihe yer verir. Her iki tarih de Kanuni Sultan Süleyman'ın hüküm sürdüğü tarihlerdir. Bu tarihlerden 1552 yılında Kanuni'nin birçok zafere imza attığı bilinmektedir. Temmuz ayı içerisinde kuşatılan Temeşvar'ın ayın sonlarına doğru (26 Temmuz) fethedilmesi ise Batı dünyasını sarsan önemli olaylar arasında yer almaktadır. 1558 yılında ise Mayorka seferi gerçekleştirilir. Sefere ilişkin o zamanki başkent Ciutadella'nin fethedildiği, büyük zarar gördüğü ve 3.000'i aşkın savaş esirinin Osmanlı İmparatorluğuna götürüldüğü söylenir. Ancak bu olay Temmuz'da gerçekleşir, Ekim'de değil.

Yazar bundan sonra nasıl bir düşmanla karşı karşıya kalındığının bilinmesi gerektiği üzerinde durur ve düşmanın sıradan olmadığını, aksine muhakkak korkulması gereken bir düşman olduğunu vurgular. Öyle ki onu yenmek için salt silah ve savunma yeterli olmayacak, mutlaka dua da edilmesi gerekecektir. Haritanın bu kısmında yazarın, Luther'den bu yana bilinen Türk imgesine başvurduğu ve Türkleri bu söylemleri ile Deccal ile özleştirildiği görülmektedir. Bu nedenle düşmanın şeytani bir güce sahip olduğu ve salt savaşla değil, aynı zamanda dua ile yenilebileceğini vurguladığı ortaya çıkmaktadır. Yazar konuya yönelik açıklamalarında onun gücünden ve aynı zamanda Tanrı'nın sopası oluşundan bahseder ve bunun Mars gezegeninin konumundan da anlaşıldığını belirtilir. Hristiyanların ise Sultanla ilgili olarak bilmeleri gereken, onun zulmünün ve kanlı saldırılarının ne kadar süreceğini bilmektir, çünkü o "bir ayağını Avrupa'ya atmaya niyet etmiş"²¹ ve kartalın kanadını elde etmeyi hedeflemiştir.²² Avru-

²¹ Paul Brachfeldts, *Genesis Natalitia, Oder Nativitet deß jetzigen regierenden Türkischen Keyzers/ Sultan Machomet genandt. Darin beschrieben: Wie der Himmel und das Gestirn auff sein Geburts Tag gestanden/ Und was für ein Bedeutung darauß zu schöpfen. Sonderlich Was sein Glück und Unglück sein werde/ wider das Römische Reich/ und Vornemlich die rechte/ reine und wahre Christliche Kirchen.* Gedruckt in vorlegung Paul Brachfeldts/ Anno XCVII.

²² Kartal, İncil'de en fazla geçen kuş isimlerinden birisidir ve birden fazla sembolik anlama sahiptir. Sembolik anlamlardan en fazla bilineni ise güçlü ve gösterişli bir kuş

pa'ya göz koyan düşmana vurgu yapılması ise ayrı bir önem taşımaktadır. Türkler, Avrupa'nın geneli için bir tehdit oluşturmaktadır. Bu tehdit tek ya da birkaç ülke ile sınırlı değildir. Türk tehdidine uzak ya da kayıtsız kalan toplumlara doğrudan bir çağrı niteliği taşıyan bu sözler, birlik ve beraberliğin meydana gelmesi gerektiği yönünde bir çağrıdır aynı zamanda.

Yazar “kana susamış” ve “insanlık dışı” olarak tanımladığı III. Mehmet'in, babası kadar zalim olduğundan, her ikisinin de (Hristiyan-Alman) kanı dökmekten zevk aldığını ve Almanya'yı yok etmek istediğinden bahseder. Sultanın merhametsizliğini ortaya koymak için ayrıca bir de soru yönelir okuyucusuna: “Hükümdar olabilmek için 19 kardeşini ipe götüren ve annesini denize atarak öldüren biri, bize karşı nasıl merhametli olsun ki?”²³ Ardından Sultanın zulmünü sürdürmek ve İmparatorluğunun sınırlarını genişletmek için durmaksızın savaşmaya devam edeceğini, ancak şansının her zaman yaver gitmeyeceğini, bu nedenle de Roma İmparatorluğu ve prenslerine ya zarar vereceğini az ya da hiç zarar veremeyeceğini dile getirir.

Yazara göre İsviçre ve Bohemya, ayrıca büyük bir olasılıkla Hırvatistan, Kernten (Avusturya), Ren nehri ve Romanya dürüst olmayan yollarla III. Mehmet'e kalacaktır. Buna karşın Mısırlıları, Yunanlıları, Arapları, Tatarları baskı altında tutarken zorlanacaktır. Yazar ayrıca Luther'in Ezeikiyel Peygambere dayanarak söylediklerine yer verir, ancak bu düşmanın Yecuç-Meçuç olamayacağını düşündüğünü de ifade eder. Çünkü Yecuç (Gog), İtalya üzerinden gelmelidir. Düşmanın Roma'ya gelmesini görmek istemediğini belirten yazar, Danyal Peygamber'in sözlerinden yola çıkarak düşmanın yapacaklarından, Tanrı'nın bu yolla Papa'yı cezalandıracağından bahseder. Bu hükümdarın ise Roma'ya kadar geleceğine ihtimal vermeyen yazar, gelseler bile Peygamberlerin söylediği kadar zarar vereceklerine inanmaz. Çok uzun süre hüküm süremeyeceğini ve dolayısıyla zarar veremeyeceğini de belirten yazar, bunun Mars ile ilişkili olduğunu söyler.

---

olarak bilinen kartalın yavrularına karşı gösterdiği koruyucu tutumuyla ilgilidir. Buna göre kartal nasıl yavrularını uçmaya teşvik etmek için yuvasından atmasına rağmen, aynı zamanda onları kolluyorsa, Tanrı da kullarını aynı şekilde himayesi altına alıp koruyordur. Bir diğer sembolik anlamı ise kartalın güçlü bir hükümdarı temsil ediyor olmasıyla ilgilidir.

Kartal, dinî sembollerin dışında aynı zamanda Ortaçağ'dan itibaren Roma geleneğinin devamı olarak İmparatorluğun gücünü de temsil etmekteydi.

²³ Bkz. Brachfeldts.

Horoskop'a dayanarak kısa bir sürenin ardından "bu Mehmet", Kutsal Roma İmparatoru ya da başka güçlü hükümdarlar tarafından ya savaşta öldürülecek ya da hayatı başka türlü, zavallı bir şekilde, son bulacaktır. Ancak Tanrı, Hristiyanları cezalandırmaya devam etmek isterse, bu süre uzayabilir. Böyle bir durumda ise gökyüzü ve doğa etkisiz kalır. Yazar bu söylediklerinin doğruluğunu ortaya koymak için, okurlarından şekillere bakmasını istemekte ve şekillere ilişkin açıklamalarda bulunmaktadır. Bu açıklamalarda Türklere karşı zafer elde edecek olan iki güçlü hükümdardan bahsetmekte, ancak bu iki hükümdarın adlarını bilinçli olarak vermediğini ifade etmektedir. Mehmet'e ilişkin şekil ise Avrupa'daki bu güçlü iki hükümdara karşı direnemeyeceğini ve onlardan bir şey koparıp alamayacağını ortaya koymaktadır. Yazar, astrolojik yorumlarının ardından şu sonuca varır: Mehmet'in zulmü, gururu ve kibri uzun süre devam etmeyecek ve yakında son bulacaktır. Ancak bunun tam tersi olacak olursa, şans yaver gider ve zaferler elde ederse, bu durumda da, bunun Tanrı'nın isteği olduğu unutulmamalıdır. Tanrı'nın insanların günahlarından dolayı böylesi bir ceza verdiği bilinmelidir. Tanrı, neticede er ya da geç, Roma İmparatoru'na "korkunç", "kana susamış köpek" ve "haç düşmanı" Sultan Mehmet'e karşı talih ve zafer bahşedecektir.

Yazara göre 97 yılında Türk, büyük bir ordu gücü ile harekete geçecek, yağmalayarak, öldürerek ve yakıp yıkarak saldıracak ve büyük direniş ile karşılaşmadığı yerlerde, korkunç şeyler yapacaktır. O, bu yıla dair endişelerini dile getirmekte ve Mehmet'in kendilerine huzur vermeyeceğini ifade etmektedir. Ayrıca astrolojik şekillere dayanarak bu yılın kış ayının sakin geçeceğine yer verdikten sonra, ilkbahar mevsimine dikkat çekmektedir. İlkbaharda, Mars gezegeni, savaş, kan dökme, isyan, kavga, yağma, yangın ve birçok başka felaketlere neden olacaktır. Bu ise yazara göre özellikle Kernten, Hırvatistan, Bohemya, Moskova, Tataristan, Romanya gibi doğuya yakın veya doğuda bulunan ülkeleri etkileyecektir. Burada dikkat çeken diğer bir nokta ise, yazarın geçmişteki seferleri göz önünde bulundurarak, seferlere ilişkin edinmiş olduğu genel bilgileri, yıldız haritası üzerinden bunu okuyucusuyla ile paylaşmasıdır. Bu nedenle metnin birçok yerinde yazar, ilkbahar mevsimine dikkat çekmekte ve tehlikenin bu aylarda beklenmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Yazar, aynı zamanda Satürn ve Mars gezegenlerinin bir araya gelmesi sonucu geçmişte yaz mevsiminde özellikle Avrupa'da gerçekleşmiş olaylara

da yer vermekte, ve böylece bu iki gezegenin neden olduğu felaketlere işaret etmektedir. Yaz mevsimine, özellikle de Mayıs ayına da dikkat çeken yazar, bu mevsimin dışında kendilerini sakin bir dönemin beklediğini ileri sürmektedir. Bunun nedeni ise Almanya, Polonya ve Perslerde barışın sağlanmasına yönelik bir takım girişimlerin olması ve ittifakların yapılmasıdır. Yaz ayında, Mars, ilkbahara göre daha huzursuz olacağından, öncesinde görülmemiş biçimde Macaristan²⁴ ve Almanya'da korkuya neden olacaktır. Çünkü Mars bu dönemde o kadar güç toplamış olmakta ki, kendisi dışında başka bir gezegenin etkin olmasına izin vermemekte ve yazın tek hükümdarı olmak istemektedir. Ayrıca başka kötü işaretler de belirlemektedir. Bu nedenle yazara göre yaz ayında hiçbir savaşın olmaması aslında en iyisi olurdu.

Yazar ayrıca 18 Ağustos'a dikkat çekmekte ve gezegenlerin bu ayda bir araya gelmesinin son derece tehlikeli olacağını ifade etmektedir. Bu nedenle bütün Ağustos ayı boyunca insanların tövbe etmeleri gerektiği tavsiyesinde bulunmaktadır. Bu ayda Tanrı Almanya'daki insanları cezalandırmak için büyük talihsizlikleri öngörmüştür. Bunlar savaş, kavga, kan dökme olabileceği gibi veba, toplumun büyük ümit bağladığı güçlü bir hükümdarın ölümü ya da isyanlar olabilmektedir. Yazar konuya yönelik uyarılarını sürdürür ve bu dönemde insanların tövbe etmemesi halinde, tıpkı Macaristan ve Hırvatistan'da olduğu gibi insanların günahları dolayısıyla, Türkün hükümdarlığı altında ölüme mahkûm olacaklarını belirtir.

Yazar bundan sonraki kısımda kimseyi korkutmaya çalışmadığını, geçmişte gezegenlerin aynı konumda buldukları zamanlarda nelerin olduğuna işaret ederek, örneklerle kanıtlamaya çalışmaktadır. Tarihten örnekler verdikten sonra,²⁵ Tanrı'nın kendilerini aynı felaketlerden korumasını ister ki, savaş ve isyanlar dolayısıyla Almanlar kendi elleriyle ülkelerini harap ve yok etmek isteyen Türklerin önünü açmasınlar, onlara geçit imkânı vermesinler. Metindeki bu bölümün sonunda ise, Tanrı'nın kendilerine İsa adına birlik ve barış vermesi istenir ve bu dilek "Amin" sözcüğüyle tıpkı dua gibi bitirilir.

24 Ağustos'ta gerçekleşecek olan diğer kötü bir birleşme (ikiz burcunun güneş ile bir araya gelmesi) sonucunda, savaşların devam edeceği anla-

²⁴ Metinde Pannonia olarak geçmektedir.

²⁵ Örnekler Türklerle ilgili olmadığından çalışmada bunlara yer verilmemiştir.

şılmaktadır. Tarihteki örneklerden de anlaşıldığı üzere bu birleşme, iyi şeylerin olacağına işaret etmemektedir. Yazar bu birleşmenin Aşağı Silezya hükümdarına şansızlık getirebileceği, Fransa ve Hollanda'da isyana neden olabileceği, ya da Türk savaşlarının Kernten, Macaristan, Dalmaçya, Hırvatistan ve batıda devam edebileceğini ve bu nedenle kuzeyde büyük hükümdarların bir araya gelebileceğini işaret etmektedir. Bu yaz ayrıca güneş ile başka bir burcun²⁶ büyük birleşmesi sonucunda bir araya gelinmemesi ve anlaşılmasında halinde, Türk savaşları dolayısıyla Hırvatistan, Macaristan, Dalmaçya, Kernten, Aşağı Silezya, Fransa ve Hollanda'da huzursuzluğun olabileceği, ya da büyük hükümdarların yok olacağı, öleceği ileri sürülmektedir.

Sonbaharın daha önceki dönemlere göre daha sakin geçeceğini belirten yazar Venüs'ün, Ay'ın huzursuz ve savaşçı burcu olan Mars'ı tahtından indirdiğini ve onun hükümdarlığına son vereceğini ifade ediyor. Bu nedenle Venüs de Jüpiter²⁷ ile birlikte barışın gelmesini sağlayacaktır. Ancak yazar buna rağmen Satürn'ün²⁸ göz ardı edilmemesini ve onun etkisinden korkulması gerektiğini dile getirmektedir. Çünkü Türklerin koruyucusu olan Satürn bir süre engele ve kurnazlıklara neden olabilmektedir.

Yazar yıldız haritasına ilişkin açıklamalarının sonunda Tanrı'dan Hristiyanları ve Hristiyan kiliselerini korumasını isteyerek ve "Amin" diyerek metni dua ile sonlandırır. Yıldız haritası, içeriğinden de anlaşıldığı üzere, 16. yüzyılda bilinen olumsuz Türk imgesini işlemektedir. Yazar, III. Mehmet'in haritasından hareketle, onun ve ondan önce hüküm sürmüş olan Kanuni Sultan Süleyman ve Sultan III. Murat gibi hükümdarların, Avrupa ve özellikle Almanlar için oluşturmuş olduğu tehdide işaret etmekte, bu bağlamda Avrupa'ya ayak atan düşmana karşı uyarmakta ve savaş stratejileri konusunda çeşitli tavsiyelerde bulunmaktadır. Bir yandan Avrupa'da Osmanlı hükümdarlarına karşı duyulan korku, onun zaafı ortaya konarak aşılına, diğer yandan bilinen korkunun ve dolayısıyla alınması gereken önlemlerin devamı için gerekli tenkitler verilmeye çalışılmaktadır. Düşmanı tüm zaafına rağmen küçümsemek ve daima tetikte kalmak gerektiği konusuna yazar özellikle değinmektedir. Avrupa'ya ayak atan

²⁶ Metinde burca işaret eden sembolün görüntüsü net değildir.

²⁷ Astroloji'de Jüpiter genişleme, talih, din ve felsefeyi temsil etmektedir.

²⁸ Satürn genelde talihsizlik, keder, melankoli, hastalık ve ağır işler anlamına gelmektedir. Satürn ayrıca düzeni de temsil etmektedir.

düşman imgesinden faydalanan yazar, ortak bir bilince vurgu yapmak amacıyla “Avrupa” sözcüğüne metninde sıkça yer vermekte ve böylelikle “Avrupa”ya karşı hareket eden düşman portresini çizmektedir. Haritanın piyasaya sürüldüğü tarihe bakıldığında ise, yazarın yakın tarihi göz önünde bulundurduğu ve tavsiyelerini bu yönde şekillendirdiği ortaya çıkmaktadır.

RESİM 1

Abb. 51. Geburtsstube mit Astrolog.
Aus einem Planetenbuch von 1596.

Kaynak: Heinz Artur Strauss, *Der astrologische Gedanke in der deutschen Vergangenheit: mit 93 Abbildungen aus der deutschen Vergangenheit aus der altdeutschen Buchillustration*, München, Berlin, Oldenbourg, 1926, s. 57.

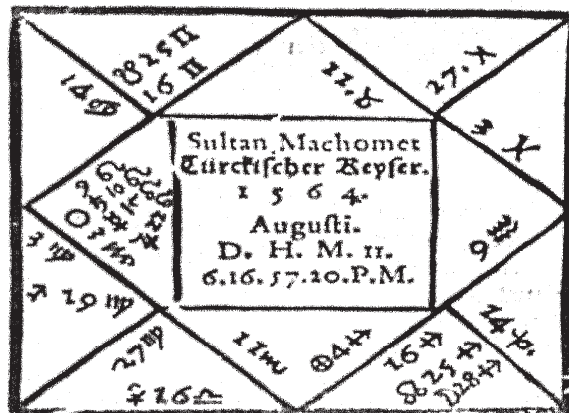
RESIM 2

Genesis Natalitia,
Oder
Natiuitet deß jetzigen
regierenden Türckischen Keyfers/
Sultan Machomet genandt.

Darin beschriben: Wie der Himmel vnd das Ge-
stirn auff sein Geburts Tag gestanden / Vnd was für ein
Bedeutung darauff zuschöpffen.

Sonderlich

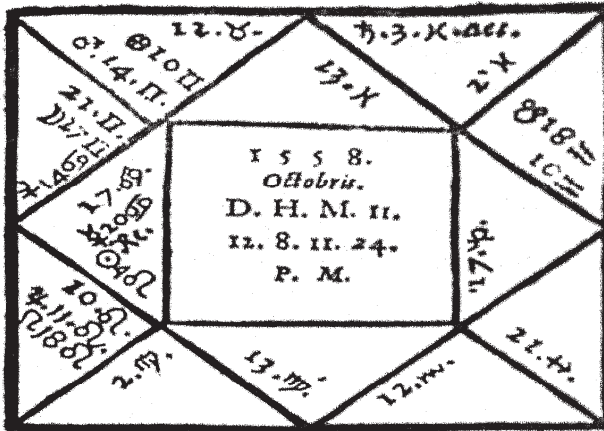
Was sein Glück vnd Unglück sein werde / wider das Römi-
sche Reich / vnd Vornehmlich die rechte / reine vnd wah-
re Christliche Kirchen.

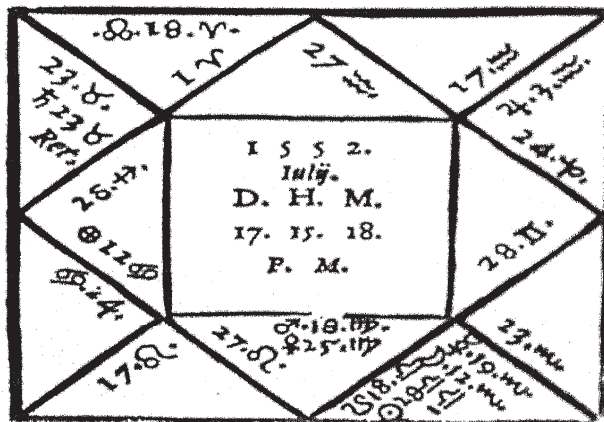
Bedruckt in vorlegung Paul Brachfeldts/
Anno XCVII.

RESİM 3

dan Amurathes
 hart befriget /
 vñ Deutschland
 sampt der ganz
 werthen Christ
 tenheit in grund
 gedencke zuver
 tilgen / vñ vnter
 sein Tyrannisch
 Joch zubringe /
 hab ich mit fleiß
 erkundiget die
 zeit / wann die
 schöne frucht vñ
 Tyrannische art
 Eustan Macho
 met / auß der
 Vor Hell seines
 Engels Saqui
 els anna Liecht
 kofien / vñnd an
 stat seines Vat
 ters des Tyrans
 nischen vnmen
 schen inn die Res
 gierung angetre
 ten. Darauff
 den positū Cœ
 li confirmirt
 auß etlichen mir
 bewussten sullen

mit dem Tyrannen emendire / vñnd zu mehrer erklerung dies
 ses Capitel von Krieg / neben zweyen andern Schematibus
 Cœli,

Kaynak: Paul Brachfeldts, *Genesis Natalitia, Oder Nativitet des jetzigen regierenden Türkischen Keysers/ Sultan Machomet genandt. Darin beschrieben: Wie der Himmel und das Gestirn auff sein Geburts Tag gestanden/ Und was für ein Bedeutung darauß zu schöpfen. Sonderlich Was sein Glück und Unglück sein werde/ wider das Römische Reich/ und Vornemlich die rechte/ reine und wahre Christliche Kirchen.* Gedruckt in vorlegung Paul Brachfeldts/ Anno XCVII.(UB Mannheim).

“THE HOROSCOPE OF SULTAN MEHMET III”

Abstract

Although practiced all over Europe as an old tradition, astrology became increasingly popular in the 15. and 16. century. It gained so much of a popularity in that period that even the Pope himself consulted astrologers on occasion. Astrology was even considered in some countries as a natural science field of study. The Westerners then had many star maps, with the help of which they conducted astrological readings on wars against the Ottomans. The maps were mostly intended for the complex calculations of the planets. Using these maps, the Westerners tried to make out whether the Ottomans posed any threat in the near future. This study seeks to investigate the horoscope of Sultan Mehmet III, which was published in 1597 in Germany. There being very few horoscopes related to any one of the Ottoman Sultans in history, the one in question is of rare quality. The horoscope includes information on how to treat an enemy and what to take into consideration when engaged in battle. While, on one hand, it exposes the weaknesses of the Ottoman Sultan to question his quality of being invincible and untouchable, it also gives place to statements that may cause fear among people. Along with any piece of information the map reveals, the reasons for why such statements were provided in the map are also to be studied in this article.

Keywords

Astrology, Europe, Germany, Astrological Maps about the Turks, 16. century, Mehmet III, horoscope.